

Ketenmonitor Wvggz

Januari – december 2020



Inhoud

1. Crisismaatregel	2
1.1 Aantal beschikkingen en opgelegde Crisismaatregelen	2
1.2 Politie- en justitiële gegevens en historisch overzicht	3
1.3 Horen van de betrokkene	5
2. Voortzettingen	6
2.1 Aantallen VIBS en VCM	6
2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM	8
3. Zorgmachtigingen.....	9
3.1 Machtigingen	9
3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging.....	12
3.3 Verkennend onderzoek	17
3.4 Eigen plan van aanpak	18
4. Patiëntenvertrouwenspersoon	19
4.1 Inzet PVP bij voorbereiding ZM en CM	19
5. Familievertrouwenspersoon	23

Inleiding

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De verplichte zorg aan mensen met een psychische stoornis wordt sinds die datum verleend op grond van de nieuwe wetgeving. Dat betekent onder meer dat er meer aandacht is voor de wensen en voorkeuren van betrokkene en dat de familie beter wordt betrokken. Ook geeft de wet aan dat verplichte zorg een uiterste middel is. Alleen als een betrokkene een gevaar vormt voor zichzelf of iemand anders is, mag verplichte zorg worden geleverd. Dit moet dan zoveel mogelijk op maat gebeuren en zo snel mogelijk worden afgebouwd.

De implementatie van de Wvggz wordt sinds 2016 ondersteund door een ketenprogramma waarin alle partners uit de keten samenwerken. Onder regie van het ketenprogramma zijn onder meer werkafspraken gemaakt over de uitvoering van de wet en de samenwerking in de regio's en is de gezamenlijke IV-opgave ter hand genomen. Daarnaast hebben de ketenpartijen behoefte aan inzicht in de uitvoering van de wet. Bijgaande keten-uitvoeringsmonitor voorziet in een kwantitatieve ondersteuning daarvan.

Deze cijfers hebben betrekking op (het proces van) het opleggen van machtigingen en maatregelen en gaan niet over de daadwerkelijk verleende verplichte zorg. Daarover rapporteren zorgaanbieders en de IGJ. De cijfers uit de ketenmonitor worden te zijner tijd ook gebruikt voor de wetsevaluatie die eind 2021 en begin 2022 plaatsvindt.

De monitor is samengesteld op basis van bijdragen van de rechtspraak, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), de stichting patiëntenvertrouwenspersonen (StPVP), het Openbaar Ministerie (OM) en de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (LSFvp). Deze monitor betreft de maanden januari tot en met december 2020.

Invloed overgangsfase

In verband met een gelijkmatigere verdeling van de werklast is door de wetgever gekozen voor een overgangsfase van een jaar van de Wet Bijzondere Opnemingen Ziekenhuizen (BOPZ, voorloper van de Wvggz en Wzd) naar de Wvggz.

Vóór het einde van 2020 moesten alle lopende BOPZ machtigingen zijn omgezet naar de Wvggz. Eind 2019 is een groot aantal beschikkingen afgegeven, hiermee is een ongewenste, te hoge piek voorkomen in juni 2020 in het aantal te verlengen zorgmachtigingen. Het totaal aantal zorgmachtigingen in 2020 is (mede daardoor) lager dan in 2019.

Het aantal voortzettingen crisismaatregelen is daarentegen hoger dan in 2019. Het overgangsjaar en het starten van de corona-maatregelen hebben hier mogelijk effect op gehad. In maart en april ontstond mogelijk vertraging omdat een andere werkwijze moest worden opgestart vanwege de coronamaatregelen. Als niet tijdig een zorgmachtiging kon worden afgegeven was een crisismaatregel, en een voortzetting van de crisismaatregel, een terugvaloptie om noodzakelijke verplichte zorg te kunnen verlenen.

Naar verwachting zullen de cijfers in 2021 een beter beeld geven van de uiteindelijke aantallen onder de Wvggz.



1. Crisismaatregel

Een crisismaatregel kan worden opgelegd als het ernstige vermoeden bestaat dat het gedrag van een persoon onmiddellijk dreigend nadeel veroorzaakt als gevolg van een psychische stoornis. Een crisismaatregel wordt opgelegd door de burgemeester op basis van een medische verklaring van een psychiater. De burgemeester heeft ook de mogelijkheid om de historie van machtigingen en maatregelen op te vragen. Daarbij krijgt de betrokkene de mogelijkheid om gehoord te worden. Een crisismaatregel duurt maximaal drie dagen.

1.1 Aantal beschikkingen en opgelegde Crisismaatregelen

In tabel 1.1 is weergegeven:

1. In de eerste kolom is het totaal aantal beschikkingen van de burgemeester in het kader van de crisismaatregel weergegeven. Dit getal omvat alle gestarte procedures voor een crisismaatregel, waarbij een burgemeester een beslissing heeft opgelegd op basis van een medische verklaring
2. In de tweede kolom staat het aantal opgelegde crisismaatregelen.

Tabel 1.1 Beschikkingen CM ¹

Maand	Beschikkingen CM	Crisismaatregelen
januari	791	721
februari	694	647
maart	825	776
april	820	796
mei	814	796
juni	905	880
juli	874	854
augustus	810	800
september	751	738
oktober	739	729
november	718	703
december	706	692
Totaal	9.447	9.132

¹ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in maart 2021. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.



Figuur 1.1 Beschikkingen CM



Toelichting

Het werkproces voor de crisismaatregel start voor de burgemeester met een medische verklaring die wordt aangeboden door de onafhankelijk psychiater. In de tabel is te zien dat in de maand juni meer beschikkingen Crisismaatregelen zijn afgegeven ten opzichte van de andere maanden. Ook in juli is het aantal Crisismaatregelen relatief wat hoger. Dit komt overeen met het patroon (af te lezen aan de Voortgezette IBS) in eerdere jaren waar we ook zien dat in de zomer relatief veel V-IBS zijn afgegeven. Na de zomermaanden is het aantal weer gedaald.

Uit gegevens van de gemeenten blijkt verder dat het overgrote deel van de crisismaatregelen wordt opgelegd op basis van een medische verklaring waarin de onafhankelijk psychiater oordeelt dat de psychische stoornis en risico op ernstig nadeel aanwezig is (een "positieve " medische verklaring). Het verschil tussen totaal aantal beschikkingen (tabel 1.1, kolom 1), en de opgelegde crisismaatregelen (tabel 1.1, kolom 2) betreft de beschikkingen die niet hebben geleid tot een crisismaatregel, meestal omdat de medische verklaring negatief was. Het is vier keer voorgekomen dat de medische verklaring negatief was en toch een CM is afgegeven. En verder blijkt dat de burgemeester de CM 38 keer heeft afgewezen na een positieve medische verklaring. Het is niet mogelijk een vergelijking te maken tussen het aantal crisismaatregelen en het aantal IBS-en onder de BOPZ in eerdere jaren omdat deze gegevens onder de BOPZ niet beschikbaar waren. Wel is een vergelijking mogelijk tussen Voortzettingen IBS en CM (zie hoofdstuk 2).

1.2 Politie- en justitiële gegevens en historisch overzicht

In voorbereiding op een crisismaatregel kan de burgemeester een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen bij de officier van justitie en de psychiater kan politie- en justitiële gegevens opvragen. In de onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak dit in 2020 is voorgekomen. Deze aantallen zijn afgezet tegen het totaal aantal beschikkingen, en zo is te zien in welk deel van de beschikkingen deze gegevens zijn opgevraagd (kolom 2 en 4).



Tabel 1.2 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater. ²

Maand	Aanvraag informatieverstrekking burgemeester		Aanvraag informatieverstrekking psychiater	
	Aantal	% Aantal t.o.v. aantal beschikkingen CM	Aantal	% Aantal t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	90	11%	93	12%
februari	81	12%	102	15%
maart	59	7%	67	8%
april	75	9%	111	14%
mei	64	8%	126	15%
juni	70	8%	120	13%
juli	56	6%	108	12%
augustus	82	10%	110	14%
september	36	5%	65	9%
oktober	40	5%	87	12%
november	29	4%	58	8%
december	39	6%	55	8%
Totaal	721	8%	1102	12%

Te zien is dat er voor gemiddeld 8% van de beschikkingen CM de burgemeesters historische gegevens opvragen. Psychiaters hebben bij gemiddeld 12% van de CM-beschikkingen politie- en justitiële gegevens opgevraagd. De verstrekking van deze gegevens neemt de nodige tijd in beslag, omdat er handmatige nabewerking nodig is. Hierdoor komt de informatie soms pas beschikbaar nádat de beschikking is afgegeven. De informatie kan dan benut worden voor het besluit over de eventuele voortzetting van de crisismaatregel.

² Gegevens uit kolom 1 en 3 zijn verkregen vanuit het OM in maart 2021. Voor de procentuele verhouding is het aantal afgegeven beschikkingen zoals bekend bij de VNG gebruikt.



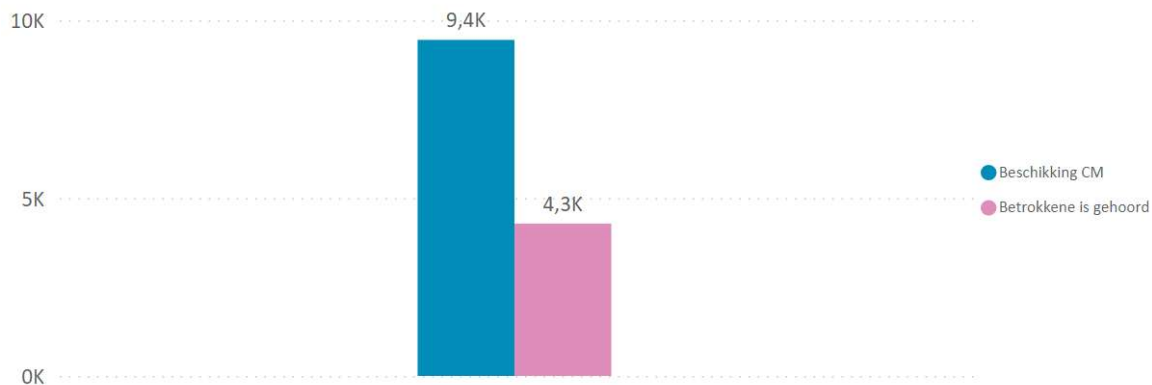
1.3 Horen van de betrokkene

Volgens de wet dient de burgemeester de betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord. Om een goed beeld te kunnen geven van het aantal beschikkingen dat is afgegeven ten opzichte van het aantal betrokkenen dat daadwerkelijk is gehoord, wordt de procentuele verhouding weergegeven in kolom 4 van tabel 1.3.

Tabel 1.3 Het horen ³

Maand	Beschikkingen CM	Poging tot horen gedaan	Betrokkene is gehoord	Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen
januari	791	571	469	59%
februari	694	507	365	53%
maart	825	529	395	48%
april	820	503	347	42%
mei	814	500	349	43%
juni	905	537	393	43%
juli	874	536	411	47%
augustus	810	486	372	46%
september	751	440	324	43%
oktober	739	431	291	39%
november	718	422	288	40%
december	706	414	280	40%
Totaal	9.447	5876	4284	45%

Figuur 1.2 Betrokkenen die zijn gehoord ten opzichte van opgelegde CM.



³Gegevens zijn in maart 2021 verkregen vanuit VNG. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.



Toelichting

Het horen door de burgemeester vindt plaats nadat de psychiater een betrokkene heeft onderzocht voor de medische verklaring. Naar aanleiding van dat onderzoek kan de psychiater aangeven of de betrokkene in staat is om gehoord te worden. Als betrokkene in staat is om gehoord te worden, wordt er een poging (indien nodig meerdere pogingen) gedaan om te horen (kolom 2 in tabel 1.3). Gezien de omstandigheden waar in betrokkene zich bevindt is het echter niet in alle gevallen mogelijk betrokkene daadwerkelijk te horen. Mogelijk hebben de corona-maatregelen, die invloed hebben op de wijze van horen, ook effect gehad⁴. Gemiddeld is in het jaar 2020 bijna de helft van de betrokkenen gehoord.

2. Voortzettingen

Een voortzetting van een crisismaatregel (VCM) wordt aangevraagd door een officier van justitie als met de crisismaatregel het risico op ernstig nadeel voor betrokkene zelf of een ander nog niet voldoende is afgewend en er langer dan drie dagen verplichte zorg nodig is.

Om een beeld te kunnen vormen van de aantallen worden deze afgezet tegen gegevens van de BOPZ uit 2018 en 2019. In de BOPZ was er geen sprake van een crisismaatregel maar was er sprake van een In Bewaring Stelling (IBS). Deze had betrekking op mensen met een psychiatrische stoornis (nu: Wvggz) en op mensen met een psychogeriatrische aandoening of verstandelijke beperking (nu: Wet zorg en dwang (Wzd)). Om getalsmatig een compleet beeld te vormen en een vergelijking met de BOPZ mogelijk te maken is ook het aantal voortzettingen wegens de Wet Zorg en Dwang (VIBS Wzd) opgenomen. Deze zijn slechts opgenomen om een vergelijking met de aantallen uit de BOPZ compleet te maken, de Wzd wordt niet betrokken in de analyse.

2.1 Aantallen VIBS en VCM⁵

In tabel 2.1 is weergegeven:

1. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen IBS (VIBS) 2018, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen IBS (VIBS) 2019, in kolom 2
3. De som van het aantal beschikkingen Voortzettingen 2020 van BOPZ, Wvggz en Wzd (kolommen 4, 5 en 6), tezamen in kolom 3.
4. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen IBS (VIBS) onder de BOPZ 2020 in kolom 4.
5. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvggz 2020, in kolom 5.
6. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen IBS (VIBS) onder de Wzd 2020 in kolom 6.

⁴ Tijdens de Covid-19 pandemie wordt voor de invulling van de hoorplicht vaker gebruik gemaakt van beeld-bel-verbindingen.

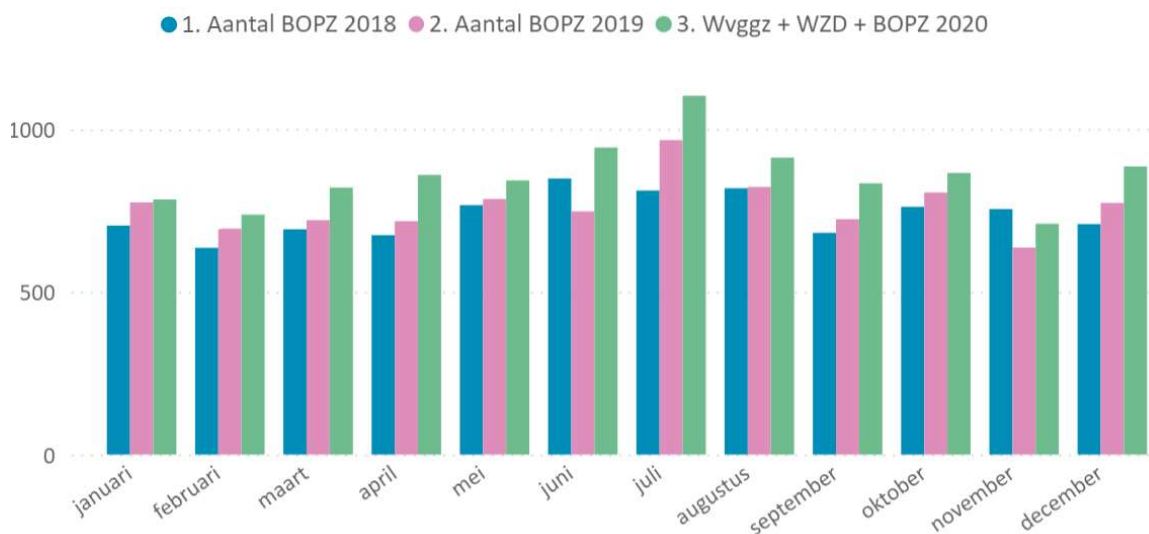
⁵ Gegevens zijn in maart 2021 verkregen vanuit Rechtspraak. De getoonde aantallen betreffen alle beschikkingen die de rechter afgeeft ten behoeve van een voortzetting crisismaatregel, en bevatten zowel de afgegeven als de afgewezen VCM. Dit is zowel voor de BOPZ als Wvggz en Wzd registraties het geval. Het percentage afgewezen machtigingen is niet te achterhalen uit de registraties. Onder de BOPZ was een inschatting gemaakt dat dit 2 a 3 % van de beschikkingen was.



Tabel 2.1 Aantal beschikkingen voortzettingen maatregelen

Maand	1. Aantal BOPZ 2018	2. Aantal BOPZ 2019	3. Wvvgz + WZD + BOPZ 2020	4. Aantal BOPZ 2020	5. Wvvgz VCM 2020	6. Wzd VIBS 2020
januari	705	776	785	340	389	56
februari	635	694	737	19	636	82
maart	692	720	820	<5	707	111
april	674	717	859	<5	742	115
mei	766	785	842		737	105
juni	848	747	943		840	103
juli	811	966	1102		982	120
augustus	818	822	912		788	124
september	681	723	833		713	120
oktober	761	805	865		738	127
november	754	636	709		604	105
december	708	773	885		755	130
Totaal	8853	9164	10292	363	8631	1298

Figuur 2.1 Afgegeven beschikkingen VCM en VIBS januari tot en met december 2018, 2019 en 2020



Toelichting

In tabel 2.1 is te zien dat het totaal aantal voortzettingen in 2020 hoger ligt dan in de voorgaande jaren. Het verschil heeft te maken met het overgangsjaar naar de Wvvgz (en Wzd). Het was voorzien dat het in begin 2020 niet altijd mogelijk was om een aansluitende zorgmachtiging af te geven op het moment dat een voortzetting IBS/CM afloopt. Daarvoor was de voorbereidingstijd vanaf 1 januari te kort. Dan was de terugvaloptie om een nieuwe crisismaatregel met aansluitend een voortzetting af te geven. Deze procedure is korter, en de betrokkene kan dan toch de zorg krijgen die nodig is. Verder hebben de aanpassingen aan de corona-maatregelen en achterstand in enkele OM-arrondissementen ervoor gezorgd dat een beroep op een CM en Voortzetting vaker nodig was. De achterstanden zijn in het najaar ingelopen. Naar verwachting zal het aantal CM en (daarmee) voortzettingen in 2021 lager zijn en een beter beeld geven van het aantal CM en voortzettingen onder de Wvvgz.



2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM

Een officier van justitie start de voorbereiding voor een voortzetting crisismaatregel en dient het verzoekschrift in bij de rechter als deze van oordeel is dat hiervoor een grondslag is.

In tabel 2.2 is weergegeven:

1. Het aantal CMen dat door de burgemeester opgelegd is, in kolom 1.
2. Het aantal in voorbereiding genomen verzoeken voor voortzetting CM, in kolom 2
3. Het aantal verzoekschriften dat bij de rechter ingediend is ten behoeve van een voortgezette CM, in kolom 3.
4. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen CM (VCM), in kolom 4.
5. Het percentage van de CM dat is voortgezet, in kolom 5.

Tabel 2.2 Crisismaatregel en voortzetting CM ⁶

Maand	1. Aantal opgelegde Crisismaatregelen	2. In voorbereiding genomen verzoeken voortzetting CM	3. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM	4. Afgegeven VCM	5. % verhouding tussen genomen CM en VCM
februari	647	661	663	636	98%
december	692	716	709	755	109%
november	703	736	736	604	86%
januari	721	742	733	389	54%
oktober	729	742	738	738	101%
september	738	744	742	713	97%
maart	776	796	788	707	91%
april	796	805	806	742	93%
mei	796	808	801	737	93%
augustus	800	838	836	788	99%
juli	854	897	896	982	115%
juni	880	930	928	840	95%
Totaal	9132	9415	9376	8631	94%

In tabel 2.2 is te zien dat het aantal voortzettingen dat voorgelegd is aan de rechter bijna even hoog is als het aantal in voorbereiding genomen voortzettingen bij het OM. Dit is volgens verwachting, gezien de snelheid waarmee dit moet plaatsvinden. In juni en juli is het aantal voortzettingen hoger geweest dan in andere maanden. Dit is een patroon dat jaarlijks terugkeert, en dat ook onder de BOPZ zichtbaar was.

In kolom 5 is te zien is dat bijna alle crisismaatregelen wordt voortgezet. Dit percentage schommelt rond de 95%, ná de maand januari waarin nog sprake was van voortzettingen IBS. Met een uitschieter naar 114 % in de maand juli, 101 % in oktober en 104 % in december. Een percentage bóven de 100 % kan verklaard worden door overloop uit de vóórgaande maanden (voorzettingen van CM die bijvoorbeeld eind juni afgegeven zijn waarvan in juli de voortzetting wordt toegewezen) en doordat niet alle gemeenten hun CM opgeven (klein percentage van de gemeenten).

⁶ Gegevens in kolom 1 zijn verkregen vanuit VNG, gegevens in kolom 2 en 3 zijn verkregen vanuit het OM en gegevens in kolom 4 zijn verkregen vanuit de rechtspraak in maart 2021.



3. Zorgmachtigingen

Om een beeld te kunnen vormen van het aantal zorgmachtigingen over het jaar 2020 worden deze afgezet tegen BOPZ-gegevens uit 2018 en 2019. Om een vergelijking met de BOPZ mogelijk te maken is ook het aantal Wzd machtigingen opgenomen. Deze zijn slechts opgenomen om een vergelijking van de aantallen compleet te maken, de Wzd wordt niet betrokken in de analyse.

3.1 Machtigingen

In tabel 3.1 is weergegeven:

1. Aantal afgegeven beschikkingen BOPZ machtigingen van 2018 , in kolom 1.
2. Aantal afgegeven beschikkingen BOPZ machtigingen van 2019, in kolom 2.
3. Om een vergelijking te kunnen maken met voorgaande jaren zijn de aantallen beschikkingen 2020 (BOPZ, Wvvgz en Wzd) opgeteld in kolom 3.
4. Het aantal afgegeven beschikkingen BOPZ machtigingen 2020⁷, in kolom 4.
5. Het aantal afgegeven beschikkingen Wvvgz machtigingen (ZM) 2020⁸, in kolom 5.
6. Het aantal afgegeven beschikkingen Wzd machtigingen (RM) 2020, in kolom 6.

Tabel 3.1 Machtigingen ⁹¹⁰

Maand	1. BOPZ machtigingen 2018	2. BOPZ machtigingen 2019	3. Wvvgz +Wzd+ BOPZ 2020	4. BOPZ machtigingen 2020	5. Wvvgz ZM 2020	6. Wzd RM 2020
januari	1607	1639	1578	1545	21	12
februari	1425	1599	819	479	216	124
maart	1539	1578	1072	142	672	258
april	1372	1749	1181	22	870	289
mei	1417	1553	1385	<5	1116	260
juni	1593	1398	1375	<5	1126	244
juli	1579	1977	1825	<10	1498	320
augustus	1665	1827	1905	<5	1548	352
septembe	1521	1558	2010	<5	1564	443
oktober	1452	1769	2010	0	1680	330
november	1558	1706	1973	0	1697	276
december	1402	2531	2566	0	2198	368
Totaal	18130	20884	19699	2188	14206	3276

⁷ Dit is een optelsom van de machtiging tot voortgezet verblijf, voorlopige machtiging en voorwaardelijke machtiging.

⁸ Dit is een optelsom van de zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel, wijziging zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging, zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring, ambtsshalve zorgmachtiging 2.3 Wfz en zorgmachtiging met toepassing van 2.3 Wfz. De aantallen beschikkingen 2.3 Wfz is mogelijk niet compleet, en wordt er een verbeteringslag uitgevoerd op de registraties.

⁹ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in maart 2021. De getoonde aantallen betreffen alle beschikkingen die de rechter afgeeft ten behoeve van een zorgmachtiging, en bevatten zowel de afgegeven als de afgewezen zorgmachtigingen. Dit is ook het geval voor de BOPZ, als Wzd registraties. Het percentage afgewezen machtigingen is niet te achterhalen uit de registraties. Onder de BOPZ was een inschatting gemaakt dat dit 2 a 3 % van de beschikkingen was

¹⁰ Op moment dat in een kolom of rij éénmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal , waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen



Figuur 3.1 Afgegeven beschikkingen t.b.v. machtigingen januari tot en met december 2018, 2019 en 2020



Toelichting

Medio 2019 zijn er door ketenpartijen afspraken gemaakt om de overgang naar Wvggz geleidelijk te kunnen laten verlopen. In tabel 3.1 is te zien dat er in januari en februari nog een fors aantal machtigingen onder de BOPZ afgegeven zijn. Dit komt doordat er op grond van het overgangsrecht nog besluiten werden genomen over verzoeken voor een machtiging die vóór 1 januari 2020 waren ingediend.

Het totale aantal (kolom 3) in februari ligt aanzienlijk lager dan in afgelopen jaren. Dat is in lijn met de verwachting. De totale werklast voor de rechter zou na de eerste piek afnemen en onder het aantal van voorgaande jaren komen, omdat in december 2019 veel is behandeld.

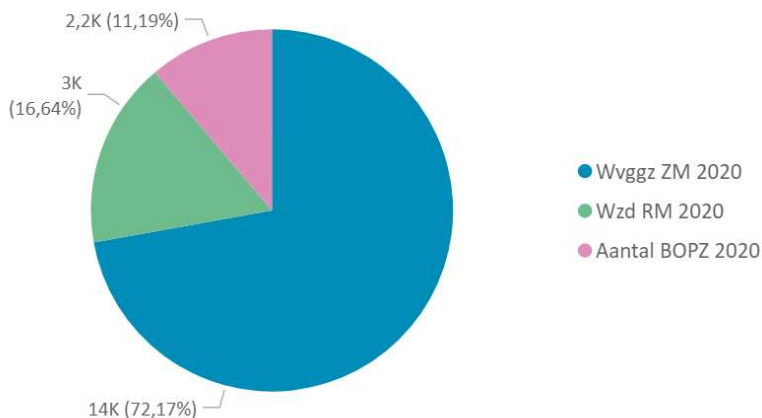
Als we kijken naar het totaal aantal beschikkingen (tabel 3.1, kolom 3 Wvggz, Wzd en BOPZ) zien we dat het aantal vanaf maart geleidelijk stijgt en van augustus tot december uitkomt bóven de aantallen in die maanden van voorgaande jaren. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de eerste zorgmachtigingen in 2020 voor een periode van een half jaar werden afgegeven, ook al had de betrokkene onder de BOPZ een machtiging voor 1 of 2 jaar. Hierdoor zijn er meer beschikkingen voor zorgmachtigingen in het najaar afgegeven. Na inwerkingtreding van de spoedreparatiewetgeving (in oktober 2020) is het wel mogelijk geworden om de voorgeschiedenis vanuit BOPZ machtigingen mee te nemen in de duur van een zorgmachtiging.

De aantallen in de voorgaande jaren kennen ook (onregelmatige) schommelingen tussen de maanden. De piek in december 2020 is te verklaren door het aflopen van het overgangsjaar, en de noodzakelijke omzetting van de laatste BOPZ machtigingen naar Wvggz machtigingen.

Het totaal aantal beschikkingen in 2020 (Wvggz + Wzd + BOPZ) is lager dan 2019. De verwachting van uitvoerende partijen was dat dit aantal hoger zou vallen, vanwege de omzettingen van BOPZ naar Wvggz in het overgangsjaar. Verklaringen zijn de hoge aantallen in de laatste maanden van 2019 om pieken in juni en december 2020 te voorkomen en het hogere aantal voortzettingen in 2020 vanwege het inregelen van de nieuwe processen van de wet en het aanpassen van de werkwijze aan de coronamaatregelen in maart en april. Een andere mogelijke verklaring is dat er meer aanvragen worden beëindigd omdat er niet wordt voldaan aan de criteria van verplichte zorg.



Figuur 3.2 Verhouding afgegeven beschikkingen januari tot en met december 2020



Tabel 3.2 Afgegeven beschikkingen zorgmachtigingen

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging met zelfbindingsverklaring
januari		11	10		
februari	<5	126	88		
maart	<5	443	217	<10	
april	<10	680	176	<10	
mei	12	843	251	10	
juni	17	863	233	13	
juli	37	1076	341	42	<5
augustus	32	1040	285	191	
september	30	825	307	401	<5
oktober	24	738	281	636	<5
november	30	806	257	604	
december	37	1089	288	782	<5
Totaal	219	8540	2734	2679	10

Onder de Wvggz zijn er verschillende aanleidingen om een zorgmachtiging af te geven. Bovenstaande tabel laat zien dat het aantal beschikkingen voor wijzigingen op de zorgmachtigingen gering is gebleven en dat het totaal aantal zorgmachtigingen maandelijks schommelingen kende.

Zorgmachtigingen die volgen op een zorgmachtiging (verlengingen) laten een duidelijke stijging zien vanaf augustus. Dit was ook te verwachten omdat een eerste zorgmachtiging kan worden afgegeven voor 6 maanden.

De aantallen zorgmachtigingen aansluitend aan een voortzetting crisismaatregel zijn af te zetten tegen het aantal voortzettingen crisismaatregel zoals weergegeven in tabel 2.1. Gelet op deze gegevens is te concluderen in het jaar 2020 32 % van betrokkenen met een voortgezette crisismaatregel na afloop van de voortzetting nog zorg nodig heeft en dit zijn vervolg krijgt met een zorgmachtiging (zie onderstaande tabel).



Tabel 3.3 Afgegeven beschikkingen t.b.v. zorgmachtigingen na VCM afgezet tegen VCM

Maand	Voortzetting Crisismaatregel Wvggz	zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	389	10
februari	636	88
maart	707	217
april	742	176
mei	737	251
juni	840	233
juli	982	341
augustus	788	285
september	713	307
oktober	738	281
november	604	257
december	755	288
Totaal	8.631	2.734

3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging.

De officier van justitie ontvangt aanvragen voor de voorbereiding van zorgmachtigingen. Op basis van beschikbare informatie bepaalt de officier of er een verzoekschrift moet worden voorbereid dat ingediend wordt bij de rechter om een zorgmachtiging af te geven. De cijfermatige doorloop van de voorbereiding over het jaar 2020 is zichtbaar in de onderstaande tabel.

In tabel 3.4 is weergegeven:

1. Het totaal aantal aanvragen ingediend bij de officier van justitie om een voorbereiding voor een zorgmachtiging te starten, in kolom 1.
2. De aanvragen die de officier van justitie in behandeling heeft genomen wat ook inhoudt dat de voorbereiding voor een zorgmachtiging is begonnen, in kolom 2.
3. Totaal aantal verzoekschriften dat ingediend is bij de rechter, in kolom 3.

Tabel 3.4 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2020 ¹¹

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.089	815	157
februari	1.505	1.257	659
maart	1.593	1.576	1.155
april	1.635	1.515	1.200
mei	1.489	1.344	1.218
juni	1.636	1.638	1.299
juli	1.967	1.907	1.713
augustus	1.824	1.758	1.434
september	2.198	2.180	1.678
oktober	2.394	2.396	1.882
november	1.797	1.909	2.018
december	1.766	1.728	1.816
Totaal	20.893	20.023	16.229

¹¹ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in maart 2021.



Toelichting

Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan en nadat deze betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen. Deze termijnen zijn van belang om de bovenstaande aantallen goed te kunnen interpreteren.

Voor de aantallen in tabel 3.4 onder kolom 1 zijn deze termijnen nog niet begonnen. De termijn van 4 weken start enkele dagen nadat een verzoekschrift in voorbereiding is genomen (kolom 2), zodra de geneesheer-directeur de betrokkene informeert. Ondanks de opstart van Wvvgz in januari is een groot deel van de aanvragen in voorbereiding genomen. In de maanden daarna loopt het aantal op.

In een beperkt aantal OM arrondissementen was vertraging ontstaan met het in voorbereiding nemen van ingediende aanvragen. Het OM heeft interventies gepleegd om deze achterstanden in te halen. Een inhaalslag is in de aantallen te zien, vooral in de maanden na juni loopt het aantal in voorbereiding genomen aanvragen op en zijn de achterstanden ingelopen.

Het verschil tussen het aantal in voorbereiding genomen verzoekschriften door de officier van justitie (kolom 2) en ingediende verzoeken bij de rechter (kolom 3) is deels te verklaren door de tijd die de geneesheer-directeur en de OvJ hebben om de voorbereiding af te ronden (maximaal 4 of 6 weken) (in totaal 1663 aanvragen). Daarnaast wordt er voor een deel van de aanvragen geen verzoekschrift ingediend, omdat deze gedurende de voorbereiding worden beëindigd op grond van art. 5:11 of 5:16 Wvvgz (in totaal 2131 aanvragen). De procedure kan onder andere beëindigd worden als er niet wordt voldaan aan de criteria voor verplichte zorg, de betrokkene succesvol een eigen plan van aanpak op heeft gesteld en/of zorgverlening verder gaat onder vrijwillig kader.

Officier van justitie op zitting

In de onderstaande tabellen staat weergegeven hoe vaak een officier heeft deelgenomen aan een zitting voor een verzoekschrift dat is ingediend. De wet schrijft voor dat de officier van justitie op de zitting aanwezig is, tenzij het evident is dat een nadere toelichting of motivering van het verzoek niet nodig is. Het kan in voorkomende gevallen behulpzaam zijn dat de OvJ op zitting is, bijvoorbeeld als de onderbouwing van de zorgmachtiging extra toelichting behoeft of als de voorliggende zaak (juridisch) complex is. De vraag of een OvJ op zitting moet verschijnen is een afweging per casus¹². De registratie van deze gegevens is pas vanaf mei 2020 volledig ingevuld. In januari tot april zijn mogelijk meer zittingen bijgewoond die niet in de registratie vermeld zijn.

Tabel 3.5 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij ZM¹³¹⁴

OVJ op ZM zitting	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Eindtotaal
aanwezig													
J			<10	19	38	39	28	39	32	34	51	55	345
N (of niet gevuld)	45	338	766	1070	1053	1238	1454	1462	1599	1704	1782	2022	14533
Totaal	45	338	775	1089	1091	1277	1482	1501	1631	1738	1833	2077	14880

¹² Dit is conform werkwijze die eerder is genoemd in kamerbrief 'Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)', pagina 4. [Detail 2017D20919 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

¹³ Het verschil tussen totaal aantal zittingen in deze tabel (14876) en totaal aantal afgegeven beschikkingen (14206) is omdat deze laatste aantallen afkomstig zijn van de rechtspraak en daadwerkelijk afgegeven beschikkingen betreft. Het eerste aantal is afkomstig vanuit OM en is een weergave van aantal zittingen. Registratie van bij beide partijen kent een lichte afwijking i.v.m. registratietermijn.

¹⁴ Op moment dat in een kolom of rij éénmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen



Tabel 3.6 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij VCM¹⁵

OVJ op VCM-zitting													
aanwezig	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Eindtotaal
J			<5	11	25	21	10	<10	<5	<10	<10	11	107
N (of niet gevuld)	598	610	677	713	716	855	829	773	655	697	655	665	8443
Totaal	598	610	685	724	741	876	839	780	660	705	665	676	8550

Toelichting

In 2020 is 345 maal (2,3%) door een officier deelgenomen aan een zitting voor een zorgmachtiging (tabel 3.5). In geval van de voortgezette crisismaatregel is 107 (1,3%) van 8550 zittingen bijgewoond (tabel 3.6).

Aanvragen zorgmachtiging

In tabel 3.7 is de verdeling over de verschillende aanleidingen voor een aanvraag weergegeven. In tabel 3.8 is te zien welke functionarissen de aanvragers zijn geweest.

Tabel 3.7 Verschillende aanleidingen voor aanvraag verzoekschrift ZM¹⁶¹⁷

Maand	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging (wijziging)	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Zorgmachtiging op zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging op basis	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Totaal
januari	1031	<5	57				1090
februari	1265	<5	233		<5	<5	1505
maart	1335	11	245			<5	1595
april	1337	12	278			<10	1635
mei	1124	23	307		<5	34	1490
juni	1037	32	327		<5	239	1640
juli	918	39	384		<5	624	1970
augustus	776	23	312		<5	712	1825
september	1036	29	300		<5	832	2200
oktober	1141	32	328			893	2395
november	590	28	296		<5	881	1800
december	439	46	343		<5	937	1770
Totaal	12029	275	3410		11	5152	20893

Toelichting

Er zijn verschillende aanleidingen om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden. De verdeling van de aanvragen over de verschillende aanleidingen voor zorgmachtigingen is te zien in tabel 3.7. Hier is te zien dat zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging oplopen vanaf juli (kolom 5). Dit is verklaarbaar, een zorgmachtiging kent voor de eerste afgifte een geldigheidsduur van 6 maanden. Voor de verlenging wordt een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging aangevraagd. Te zien is dat aanvragen voor zorgmachtiging na juli ruime schommelingen kennen en dalen in aantal, terwijl het aantal zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging stijgt. Zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring blijven laag in omvang (kolom 4). Volgens de gegevens van het Openbaar Ministerie zijn er 212 zelfbindingsverklaringen geregistreerd.

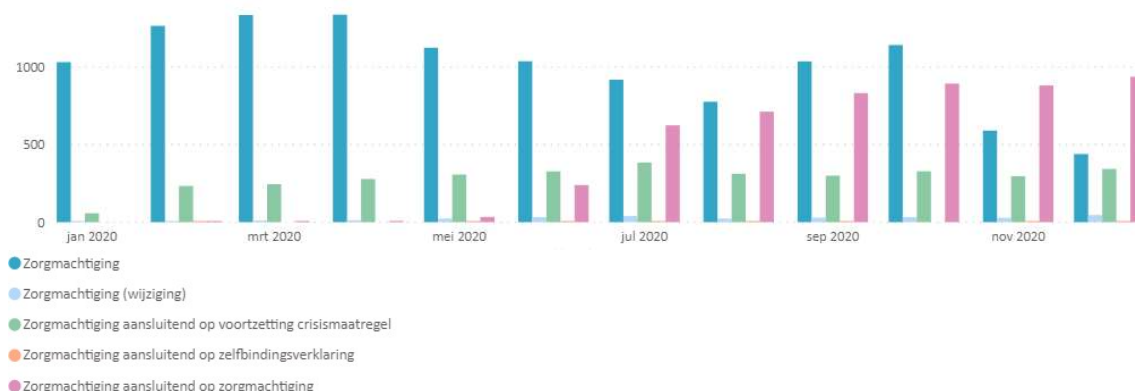
¹⁵ Het verschil tussen totaal aantal zittingen in dit tabel (8550) en totaal aantal afgegeven beschikkingen (8631) is omdat deze laatste aantallen afkomstig zijn van de rechtspraak en daadwerkelijk afgegeven beschikkingen betreft. Het eerste aantal is afkomstig vanuit OM en is een weergave van aantal zittingen. Registratie van bij beide partijen kent een lichte afwijking i.v.m. registratietermijn.

¹⁶ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in maart 2021.

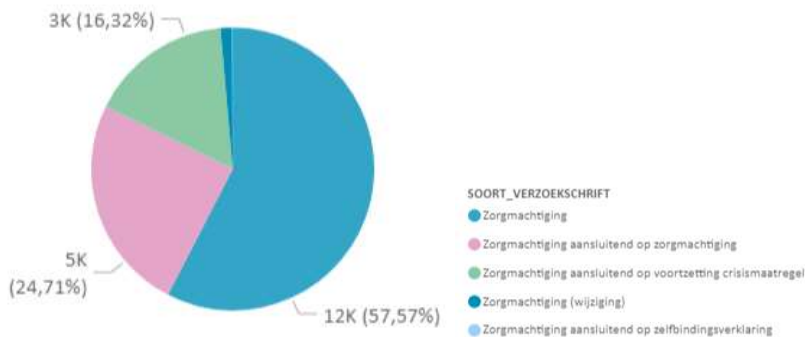
¹⁷ Op moment dat in een kolom of rij éénmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de toeltelling van de rijen of kolommen



Figuur 3.3 Verschillende aanleidingen voor aanvraag verzoekschrift, per maand.



Figuur 3.4 Verschillende aanleidingen voor aanvraag verzoekschrift, over het jaar 2020.



Tabel 3.8 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging ¹⁸¹⁹

SOORT_AANVRAAGPARTIJ	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Eindtotaal
Ambtenaar van de politie	<5					<5	<5			<5	<5		<10
Ambtshalve	144	136	48	49	59	51	51	41	30	31	38	42	720
Forensische zorgaanbieder	<5	<5		<5	<5	<5	<5			<5	<5		<10
Geneesheer-directeur	527	685	728	809	707	779	950	885	1118	1183	914	936	10221
Het College B&W	22	117	116	69	73	78	89	57	62	63	59	72	877
Persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent aan betrokkene	394	566	701	707	648	724	874	840	986	1115	786	715	9056
Eindtotaal	1089	1510	1593	1640	1490	1636	1966	1823	2198	2394	1797	1765	20889

Toelichting

In art. 5:3 Wvvgz staat benoemd wie een aanvraag voor een zorgmachtiging kan indienen. In tabel 3.7 is te zien dat de aanvragen voor de voorbereiding van een verzoekschrift vooral vanuit de GGZ worden ingediend (een geneesheer-directeur of een persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent). Dit is in lijn met de verwachtingen.

De zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een voortgezette crisismaatregel en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging zijn zorgmachtigingen die het meest door deze aanvragers worden ingediend. Vanuit de politie wordt aangegeven dat rechtstreekse aanvragen voor een zorgmachtiging niet de voorkeur hebben. De politie streeft naar vroegsignalering in de wijk, en doet hiervoor meldingen bij de gemeente. De gemeente handelt dan verder op basis van deze melding (in overleg met de

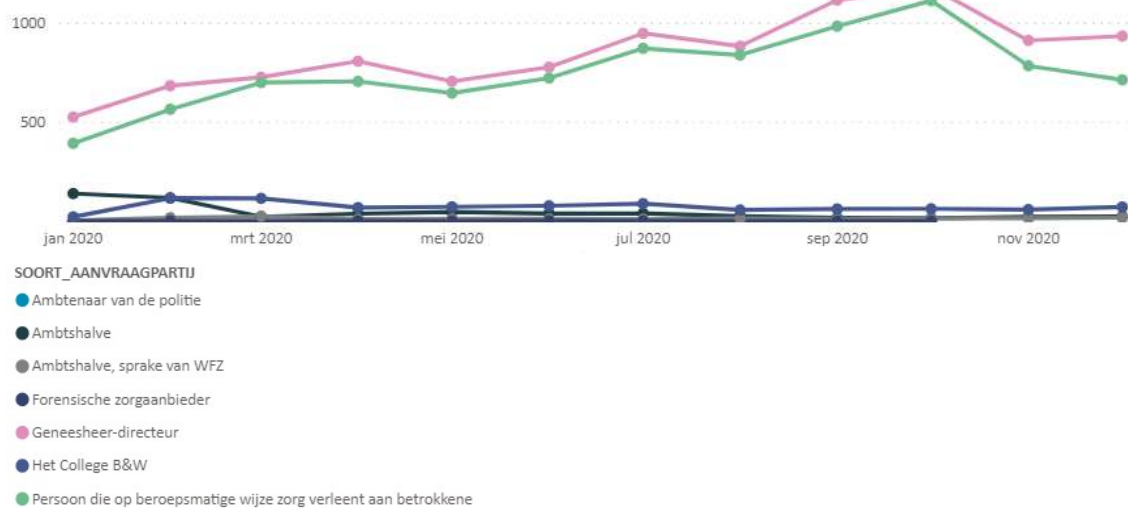
¹⁸ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in maart 2021. Het lichte verschil tussen tabel 3.4 en 3.8 is omdat in deze tabel Wzd zaken niet zijn opgenomen.

¹⁹ Op moment dat in een kolom of rij éénmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de teltaal van de rijen of kolommen

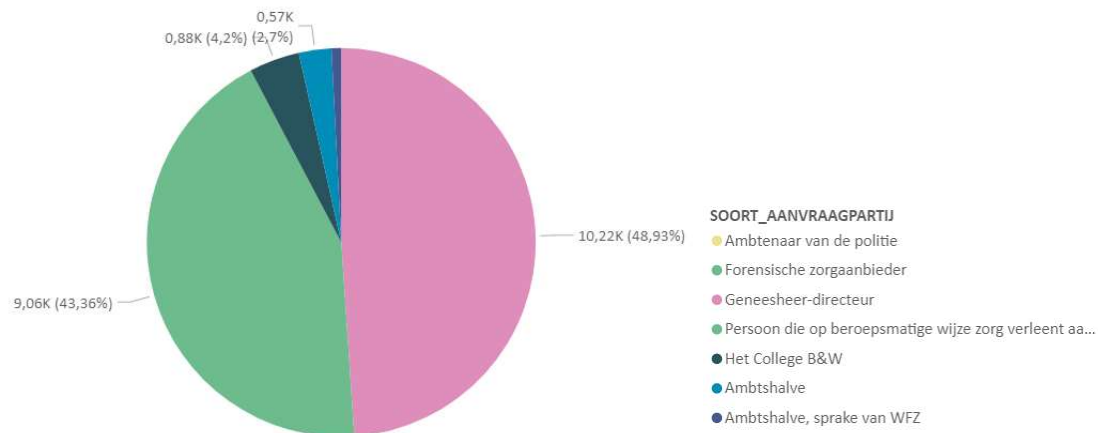


politie). Dat kan uiteindelijk ook resulteren in een aanvraag zorgmachtiging door de gemeente. Rechtstreekse aanvragen door de politie komen dus idealiter niet veel voor. Dit blijkt ook uit de cijfers.

Figuur 3.5 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging



Figuur 3.6 Ingediende aanvragen per aanvrager tot en met december 2020.





3.3 Verkennend onderzoek

Nieuw ten opzichte van de BOPZ is dat burgers een melding kunnen doen over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. Hiervoor start de gemeente een verkennend onderzoek. In tabel 3.9 is het aantal meldingen weergegeven van burgers over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. In tabel 3.10 is het totaal aantal verkennende onderzoeken te zien dat gestart is. In de tabel wordt ook de status van de onderzoeken weergegeven.

De bron van het aantal meldingen en verkennende onderzoeken voor deze ketenmonitor is een systeem dat door een groot deel van de gemeenten wordt gebruikt. Doordat niet alle gemeenten dit systeem gebruiken is het aantal meldingen zoals weergegeven in tabel 3.9 niet volledig, maar geeft wel een globaal beeld. Slechts 1 % van de gemeenten maakt geen gebruik van dit systeem.

Tabel 3.9 Meldingen bij gemeenten ²⁰

Maand	Aantal meldingen bij gemeenten	Melder met Doorzettingsmacht
januari	185	44
februari	156	42
maart	224	47
april	109	23
mei	105	21
juni	159	42
juli	130	35
augustus	110	36
september	125	37
oktober	124	28
november	117	30
december	100	28
Totaal	1644	413

Tabel 3.10 Verkennend onderzoek

Maand	Aantal Verkennende onderzoeken	Aantal Positief afgeronde VO	Aantal Voortijdig Beëindigde VO	Aantal Negatief afgeronde VO	Negatief maar toch doorgezet
januari	175	87	47	37	<5
februari	157	98	31	27	<5
maart	221	113	68	38	<5
april	111	53	28	28	<5
mei	106	58	31	17	
juni	149	69	49	31	
juli	129	50	48	30	
augustus	114	55	30	28	<5
september	117	54	24	38	
oktober	123	55	42	26	
november	115	59	37	18	<5
december	100	49	35	15	<5
Totaal	1617	800	470	333	<10

²⁰ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.



Toelichting

Uit de 1644 meldingen is circa 1617 maal een verkennend onderzoek gestart. Van deze melders waren 413 mensen directe naasten van de betrokkene als genoemd in artikel 5:2 lid 5 Wvvggz, en hebben doorzettingsrecht²¹. Kolom 2, 3, 4 en 5 in tabel 3.10 geven aan op welke wijze de verkennende onderzoeken zijn afgerond. Voor 800 afgeronde verkennende onderzoeken, bijna de helft, zijn er aanvragen tot voorbereiding voor een zorgmachtiging gedaan bij de officier van justitie. Tijdens het verkennend onderzoek kan blijken dat de betrokkene (toch) open staat voor vrijwillige zorgverlening. Het verkennend onderzoek wordt dan voortijdig beëindigd. Een verkennend onderzoek is erop gericht om helder te krijgen of verplichte ggz nodig, of, anders gezegd, of er nog mogelijkheden bestaan om dat te voorkomen. Verkennende onderzoeken waarvoor is besloten om geen aanvraag in te dienen bij de officier van justitie kunnen dus een vervolg krijgen in het vrijwillige zorgkader. Het verschil tussen aantal verkennende onderzoeken en de afgeronde onderzoeken zijn nog lopende onderzoeken.

3.4 Eigen plan van aanpak

Bij de start van een voorbereiding voor een zorgmachtiging kan de betrokkene kenbaar maken een eigen plan van aanpak op te willen stellen. Zodra de GD hiermee instemt wordt de procedure voor de voorbereiding door de GD geschorst.

In tabel 3.11 is weergegeven:

1. Aantal voorbereidingen zorgmachtiging die zijn geschorst door de GD om een eigen plan van aanpak op te stellen, in kolom 1.
2. Aantal hervattingen van de voorbereiding zorgmachtiging en alsnog indienen van een verzoekschrift, in kolom 2.
3. Aantal beëindigingen van voorbereiding zorgmachtiging nadat er eerder geschorst was voor een eigen plan van aanpak, in kolom 3.

Tabel 3.11 Eigen plan van aanpak ²²

Maand	1. Schorsingen voorbereiding n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift als nog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd
januari	34	22	12
februari	109	79	30
maart	129	93	36
april	131	94	36
mei	113	91	22
juni	129	92	37
juli	153	110	41
augustus	89	70	19
september	98	78	18
oktober	145	121	24
november	88	69	15
december	81	38	12
Totaal	1299	957	302

Toelichting

In tabel 3.12 is te zien dat van januari tot december 1299 keer de voorbereiding van een zorgmachtiging geschorst is omdat de betrokkene heeft gepoogd een eigen plan van aanpak op te stellen. In bijna een kwart van de gevallen (302 maal) heeft dit geleid tot de beëindiging van de aanvraag zorgmachtiging. Het verschil tussen aantallen hervat en beëindigd (ca. 40) is het aantal lopende schorsingen waar nog geen resultaat van bekend is. De NVVP geeft aan dat eigen plan van aanpak vooral succesvol is bij betrokkenen met verslavingsproblematiek.

²¹ Indien naar aanleiding van een verkennend onderzoek het college van B&W van mening is dat geen noodzaak tot verplichte zorg aanwezig, kunnen deze melders het college verzoeken om alsnog een verzoek tot voorbereiding van een verzoekschrift in te dienen bij de OvJ (op grond van 5:2 lid 5 Wvvggz)

²² Gegevens zijn verkregen vanuit de het OM in maart 2021



4. Patiëntenvertrouwenspersoon

De betrokkene heeft in het proces van de Wvggz de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen door een patiëntenvertrouwenspersoon. Dit kan bijvoorbeeld bij het opstellen van een zorgplan of zorgkaart of bij een klacht of vraag over het proces. De geneesheerdirecteur en de burgemeester moeten in het proces van respectievelijk de zorgmachtiging en de crisismaatregel de betrokkene vragen of diens persoonsgegevens doorgestuurd mogen worden naar een patiëntenvertrouwenspersoon zodat deze contact kan opnemen, en indien gewenst ondersteuning kan leveren.

4.1 Inzet PVP bij voorbereiding ZM en CM

De pvp biedt advies en bijstand in de voorbereiding en gedurende de looptijd van een machtiging en bij een crisismaatregel. Daarnaast biedt de pvp ook ondersteuning in onder andere de forensische psychiatrie²³ en aan betrokkenen met een Bopz-titel.

In onderstaande tabel is het aantal keren te zien dat een pvp ondersteuning heeft gegeven aan betrokkenen met genoemde juridische titels in 2020. Stichting PVP telt het aantal keren ondersteuning, hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Tabel 4.1 Inzet PVP

Juridische titel betrokkene	Aantal
Crisismaatregel	4.692
Vorbereiding zorgmachtiging	1.391
Zorgmachtiging	4.989
Forensisch	900
Bopz	5.075
Onbekend	1.304
Anders	1.737

* “Anders/onbekend” betreft bijzondere titels of de juridische status van betrokkenen is niet te achterhalen zoals bij helpdeskcontacten

²³ Het gaat om cliënten voor wie vanuit het strafrecht een zorgmachtiging wordt aangevraagd, forensische cliënten die met een strafrechtelijke titel worden geplaatst in een Wvggz-accommodatie en cliënten met een zorgmachtiging die bij een opname al of niet tijdelijk in een justitiële tbs-kliniek verblijven.



In tabel 4.2 is weergegeven:

1. Het aantal maal dat er door een patiëntenvertrouwenspersoon ondersteuning is geleverd bij de voorbereiding op een zorgmachtiging.
2. Het aantal maal dat persoonsgegevens zijn doorgestuurd naar de Stichting PVP door de geneesheerdirecteur (GD) en burgemeester (BM).

Tabel 4.2 Inzet PVP bij voorbereiding zorgmachtiging en crisismaatregel ²⁴

Maand	Inzet PVP bij voorbereiding zorgmachtiging	Verstrekking en door BM	Verstrekkingen door GD
januari	55	227	50
februari	142	183	99
maart	148	227	105
april	157	194	109
mei	151	210	85
juni	131	233	107
juli	142	227	129
augustus	118	230	102
september	111	183	134
oktober	148	161	142
november	135	173	128
december	165	175	113
Totaal	1603	2423	1303

* Stichting PVP telt het aantal keren dat ondersteuning is gegeven. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund. Onder kolom 1 zijn dan ook aantal dossiers weergegeven. Verstrekkingen van BM en GD wordt per persoon gedaan. Aantallen onder kolom 2 en 3 geven aantal personen weer.

Zowel in tabel 4.1 als tabel 4.2 wordt er weergegeven hoe vaak een pvp ondersteuning heeft geleverd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging. Er is een verschil in de totalen, omdat tabel 4.1 gebaseerd is op de juridische titel van de betrokkenen. Het is mogelijk dat een betrokkene andere juridische titel heeft, bijvoorbeeld een BOPZ-machtiging, maar vragen heeft over de voorbereiding van een zorgmachtiging. In dat geval is het niet zichtbaar in de totalen van tabel 4.1 maar in tabel 4.2.

Tabel 4.3 Inzet PVP bij voorbereiding ZM

Activiteiten	Aantal dossiers
zorgplan: vraag/klacht	70
zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	41
zorgkaart: vraag/klacht	175
zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	217
plan van aanpak	911
anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	189
Totaal	1.603

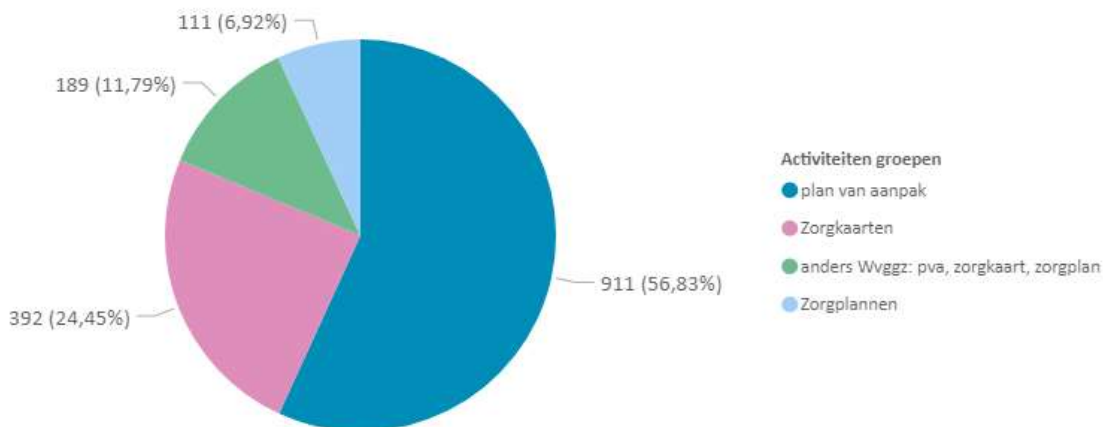
²⁴ Gegevens zijn in maart 2021 verkregen vanuit StPVP.



Toelichting

1. In totaal is er ondersteuning geleverd bij 1603 dossiers onderverdeeld in verschillende onderwerpen. Deze ondersteuning is nog onderverdeeld in vraag of klacht en bijstand. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund. De ondersteuning is geleverd aan 1392 betrokkenen.
2. De onderdelen waarin 'bijstand' wordt genoemd gaat om daadwerkelijke bijstand bij een zorgkaart of zorgplan, alle overige onderdelen gaan om een vraag of klacht over het onderwerp. Dus bij plan van aanpak gaat het niet om bijstand bij het opstellen van een plan van aanpak maar om de inzet bij vragen of klachten over een plan van aanpak.

Figuur 4.1 Inzet PVP bij voorbereiding ZM tot en met december 2020



In tabellen 4.4 en 4.5 zijn de beschikbare gegevens naast elkaar gezet om de verhouding tussen de inzet van de PVP in het proces voor een zorgmachtiging en een crisismaatregel zichtbaar te maken.

Tabel 4.4 Procentuele verhoudingen inzet PVP bij ZM

Maand	In voorbereiding genomen verzoeken ZM	Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding
januari	815	50	6%
februari	1257	99	8%
maart	1576	105	7%
april	1515	109	7%
mei	1344	85	6%
juni	1638	107	7%
juli	1907	129	7%
augustus	1758	102	6%
september	2180	134	6%
oktober	2396	142	6%
november	1909	128	7%
december	1728	113	7%
Totaal	20023	1303	7%



Tabel 4.5 Procentuele verhoudingen inzet PVP bij CM

Maand	Aantal genomen Crisismaatregelen	Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding
januari	721	227	31%
februari	647	183	28%
maart	776	227	29%
april	796	194	24%
mei	796	210	26%
juni	880	233	26%
juli	854	227	27%
augustus	800	230	29%
september	738	183	25%
oktober	729	161	22%
november	703	173	25%
december	692	175	25%
Totaal	9.132	2423	27%

Te zien is dat er relatief gezien minder gegevens van betrokkenen worden doorgestuurd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging dan bij een crisismaatregel. Het werkproces is momenteel dusdanig ingericht dat betrokkene per post de vraag krijgt of men ondersteuning wilt. Partijen, waaronder ook Stichting PVP zelf is van mening dat vanwege deze werkwijze deze aantallen zo laag blijven. Er wordt momenteel gewerkt aan een aangepaste werkwijze, waarmee wordt beoogd meer betrokkenen te bereiken.



5. Familievertrouwenspersoon

De familievertrouwenspersoon heeft tot taak om, op verzoek van de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten van een persoon met een psychische stoornis, voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging wordt voorbereid of aan wie verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder, deze:

- te informeren
- te adviseren
- te ondersteunen
- bijstand te verlenen bij een klachtprocedure
- tekortkomingen in de structuur en de uitvoering van de zorg, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van de betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden
- te bemiddelen tussen de familie en naasten, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke en betrokkene

Tabel 5.1 Aantal casussen ten aanzien van verplichte zorg in behandeling bij de LSFvp ²⁵²⁶

Kwartaal	BOPZ	CM	VCM	VZM	ZM	Totaal
Kwartaal 1	126	77	<10	26	104	345
Kwartaal 2	53	71	<10	10	46	185
Kwartaal 3	22	58	<10	<10	93	190
Kwartaal 4	<5	65	11	<10	95	184
Totaal	210	271	30	55	338	898

Toelichting

De familievertrouwenspersonen leveren ondersteuning en begeleiding in zowel vrijwillige zorg, als verplichte zorg. Er in totaal 898 casussen onder de Bopz en Wvggz behandeld in het jaar 2020, waar voornamelijk ondersteuning is geleverd bij BOPZ-machtigingen, CM en ZM. Ieder casus stelt in principe ondersteuning bij een betrokkene voor. De ervaring van LSFvp is dat het niet vanzelfsprekend is dat naasten ondersteuning zoeken, en dat het nodig is dat hierop wordt gewezen. Als de naaste wordt gewezen op LSFvp is de betrokkene meestal al verder het proces. Het relatief lage aantal waar ondersteuning is geleverd onder de Wvggz bevestigt dit ook. Voor de 14.206 afgegeven beschikkingen t.b.v. zorgmachtigingen, zijn er 338 casussen gemeld bij LSFvp. Dit is 2,4%. Om hier verandering in te brengen heeft de LSFvp actie richting zorgaanbieders en meldpunten van gemeenten ondernomen. In 2021 gaat de LSFvp rapporteren in een aangepast systeem. Dit geeft een verbeterslag in de duiding en monitoring, bijvoorbeeld of het om ambulante of klinische zorg gaat en of er ondersteuning wordt geboden bij een eigen plan van aanpak, zorgkaart of zorgplan.

²⁵ Gegevens zijn in maart 2021 verkregen vanuit LSFvp.

²⁶ Op moment dat in een kolom of rij éénmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen